

Veiligheidsgevoel LHBTQIA+-inwoners

Gemeente Amersfoort

Joost van Ommeren

©2025 Labyrinth Onderzoek & Advies

Amerikalaan 203

3526 VD Utrecht

T: +31 (0)30 262 71 91

E: info@labyrinthonderzoek.nl

W: www.labyrinthonderzoek.nl

Inhoudspagina

Hoofdstuk 1 Inleiding	3
1.1. Aanleiding en doel	4
1.2. Methode	4
1.3. Respons	4
1.4. Leeswijzer	5
Hoofdstuk 2 Resultaten	6
2.1. Achtergrondgegevens	7
2.2. Gevoel van veiligheid	8
2.3. Locaties en oorzaak gevoel van onveiligheid	9
2.4. Discriminatie en geweld	11
2.5 Opmerkingen over veiligheid en de rol van de gemeente	14
Conclusie	15
Literatuurlijst.....	16

Hoofdstuk 1

Inleiding

1.1. Aanleiding en doel

Een van de speerpunten uit de Inclusie Agenda Regenboog 2023-2026 van Gemeente Amersfoort is het bouwen aan een stad waar iedereen openlijk zichzelf kan zijn en veilig over straat kan (Gemeente Amersfoort, 2023). De gemeente heeft signalen ontvangen dat niet alle LHBTQIA+-inwoners zich veilig voelen. Ook heeft het Regenboogplatform Amersfoort in gesprekken met de gemeente aangegeven dat in kaart moet worden gebracht hoe veilig de LHBTQIA+ gemeenschap zich op dit moment voelt in de openbare ruimte.

Om dit in beeld te brengen heeft gemeente Amersfoort aan Labyrinth Onderzoek & Advies gevraagd om in gesprek te gaan met LHBTQIA+-inwoners over het gevoel van veiligheid in Amersfoort.

1.2. Methode

Voor dit onderzoek zijn acht ervaren interviewers van Labyrinth tijdens de Pre-Pride en Pride op vrijdag 11 juli 2025 naar Amersfoort gegaan. Zij namen een vragenlijst af met bezoekers van de Pride. Dankzij de interviewers kon er dieper op sommige vragen en verhalen worden ingegaan dan bij een online onderzoek.

De vragenlijst bestond onder andere uit enkele algemene vragen, waarmee achtergrondgegevens zoals leeftijd, seksuele en genderidentiteit en woonplaats zichtbaar zijn gemaakt. Op deze manier is ervoor gezorgd dat alleen LHBTQIA+-personen die in Amersfoort wonen zijn geïnterviewd. Daarnaast is in beeld gebracht hoe vaak respondenten zich onveilig voelen vanwege hun identiteit, of zij discriminatie hebben ervaren en of ze hier een melding van hebben gemaakt. Respondenten kregen de mogelijkheid om hun antwoord toe te lichten, bijvoorbeeld door meer te vertellen over waar of waardoor ze zich onveilig voelen.

1.3. Respons

In totaal zijn er 126 vragenlijsten ingevuld. Twee vragenlijst zijn niet volledig afgerond en zijn niet meegenomen in de analyse. We vroegen deelnemers hoe ze zich identificeren en tot wie ze zich aangetrokken voelen. Veertien mensen vielen buiten de doelgroep: ze zijn cisgender en vallen uitsluitend op het andere geslacht. Dit brengt de totale respons op 110.

Tabel 1: Respons (n=110)

Methode	Aantal
<i>Non-respons: Geen consent</i>	2
<i>Non-respons: Valt buiten de doelgroep</i>	14
Respons	110
Totaal	126

Bron: Labyrinth Onderzoek & Advies, 2025.

1.4. Leeswijzer

Dit rapport bestaat uit drie hoofdstukken. Hoofdstuk 2 toont de resultaten. Tot slot volgt een conclusie en literatuurlijst.

Toelichting cijfers, tabellen en figuren

- Door afrondingen van cijfers kan het voorkomen dat totalen niet precies op 100% uitkomen.
- n = het aantal respondenten dat de vraag heeft beantwoord. Dit kan per vraag verschillen door routing (sommige respondenten kregen niet alle vragen te zien).
- Indien respondenten meerdere antwoorden op een vraag konden geven, kan het zijn dat de totale percentages niet uitkomen op 100%, maar hoger. Het gaat immers om het percentage van de respondenten dat iets vindt, niet om het percentage van het aantal antwoorden dat gegeven is. Onder elke figuur staat hoeveel respondenten deze vraag beantwoord hebben (n).
- In deze rapportage wordt bij de beschrijvingen van de resultaten vanwege redenen van leesbaarheid, naast de termen 'respondenten' en 'deelnemers', ook de termen 'LHBTQIA+-inwoners' en 'regenbooggemeenschap' gebruikt. Met 'inwoners' wordt verwezen naar de inwoners die hebben deelgenomen aan dit onderzoek, ofwel de respondenten. Met inwoners wordt niet (per se) verwezen naar alle LHBTQIA+-inwoners van de gemeente.

Hoofdstuk 2

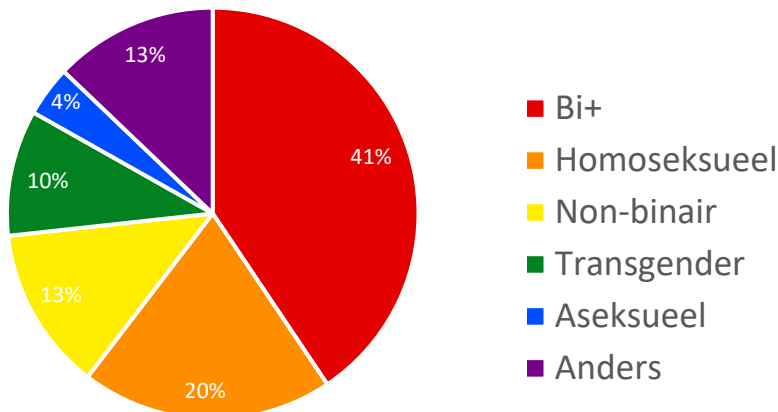
Resultaten

2.1. Achtergrondgegevens

De regenbooggemeenschap bestaat uit veel verschillende soorten mensen die zich op diverse manieren identificeren. In dit onderzoek is gevraagd naar hoe iemand zich identificeert (genderidentiteit) en tot wie iemand zich aangetrokken voelt (seksuele oriëntatie). Op basis hiervan zijn in de analyse vijf categorieën gecreëerd om in beeld te brengen wie heeft meegedaan aan het onderzoek (zie Figuur 1).

Figuur 1: Seksuele oriëntatie en gender(expressie)

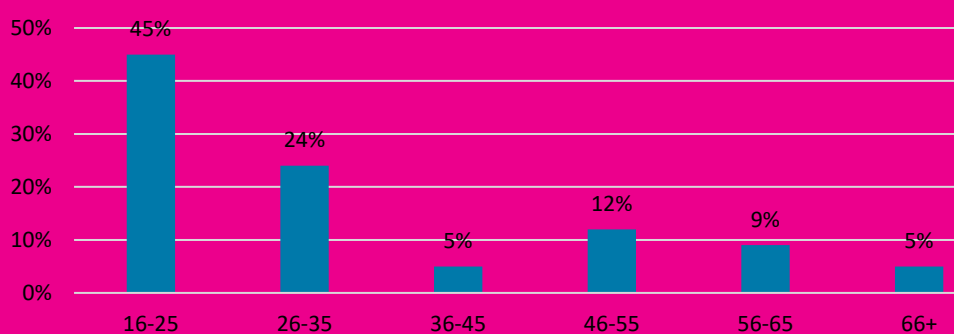

Bron: Labyrinth Onderzoek & Advies, 2025 (N=110)

41% van de respondenten is cisgender en bi+ (n=45). Deze mensen zijn cisgender en voelen zich aangetrokken tot meer dan een gender. 20% valt uitsluitend op hun eigen geslacht (homoseksuele mannen en vrouwen) (n=22). Daarnaast identificeert 13% zich als non-binair (n=14), 10% als transgender (n=11) en 4% is cisgender en voelt zich tot niemand aangetrokken (aseksueel) (n=4). Transgender en non-binaire personen kunnen ook bi+ zijn, maar zijn dit onderzoek als aparte groep meegenomen, om hun specifieke ervaringen uit te kunnen lichten. 14 respondenten (13%) hebben ingevuld zich op een andere manier te identificeren. Zij identificeren zich bijvoorbeeld als 'queer', 'genderfluïde', 'bigender' of wilden zichzelf niet in een specifieke categorie plaatsen.

Met name jongeren zijn goed vertegenwoordigd. In Figuur 2 is te zien dat 69% van de respondenten tussen de 16 en 35 jaar oud is. Oudere generaties zijn minder goed vertegenwoordigd. Een verklaring zou kunnen zijn dat Pride-activiteiten met name veel jongeren trekken. Er is met name geïnterviewd tijdens de Pre-Pride, waar veel jongeren op afkwamen.

Figuur 2: Verdeling in leeftijd

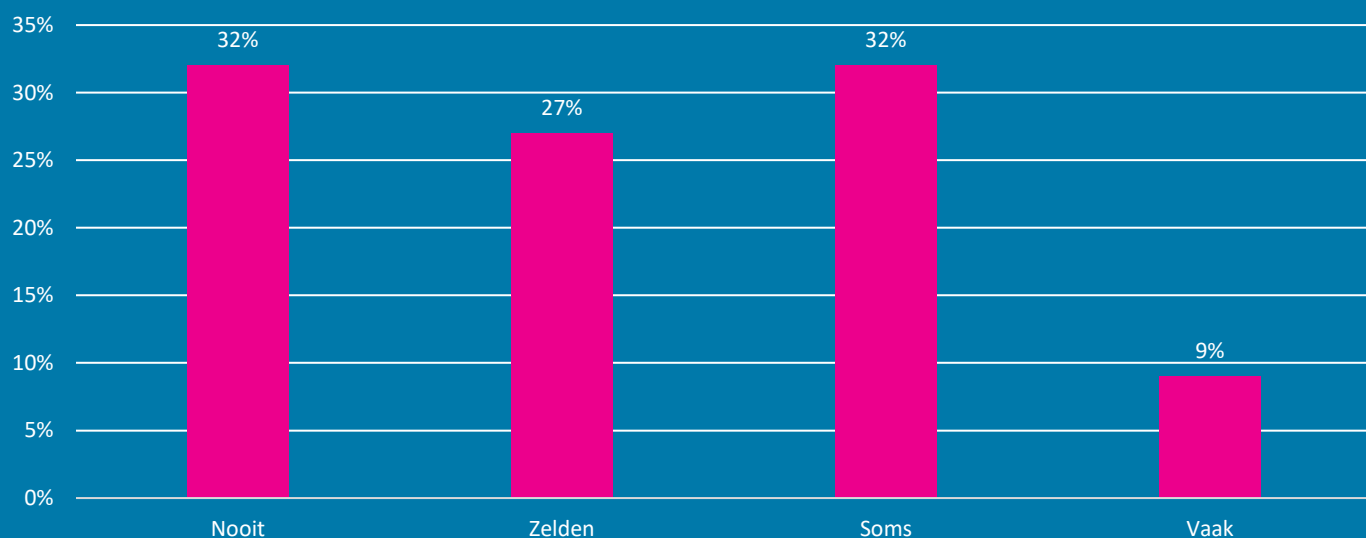

Bron: Labyrinth Onderzoek & Advies, 2025 (N=110)

2.2. Gevoel van veiligheid

We hebben alle respondenten gevraagd naar hoe vaak zij zich onveilig voelen in Amersfoort vanwege hun seksuele oriëntatie of gender(expressie). 32% van de LHBTQIA+-inwoners voelt zich nooit onveilig (n=35), 27% voelt zich zelden onveilig (n=30). 32% voelt zich soms onveilig (n=35) en 9% voelt zich zelfs vaak onveilig (n=10).

Figuur 3: Hoe vaak voel je je onveilig in Amersfoort vanwege je seksuele oriëntatie of gender(expressie)?

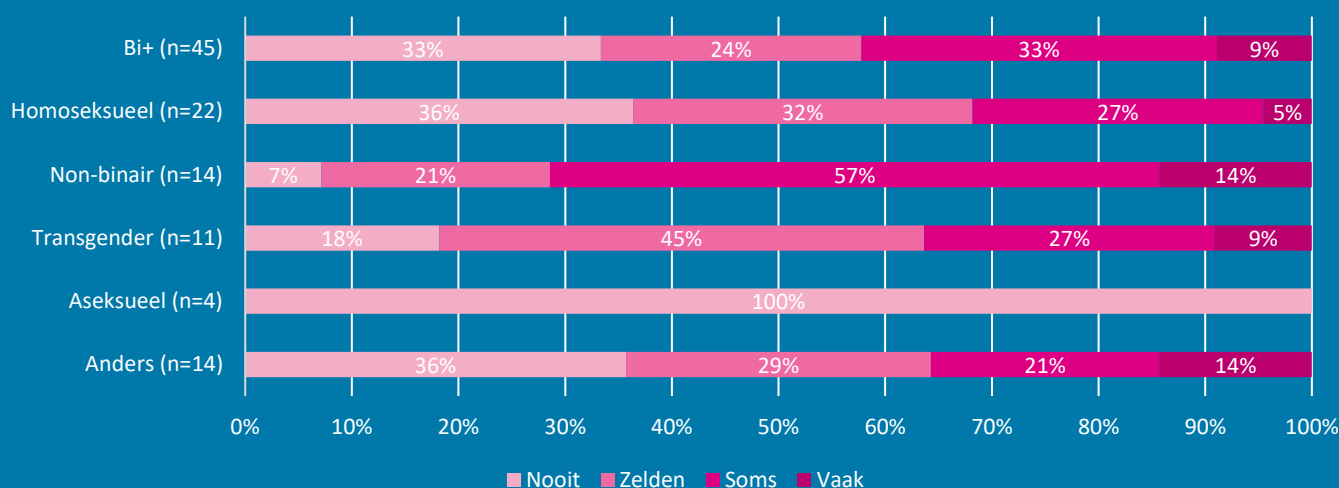

Bron: Labyrinth Onderzoek & Advies, 2025 (N=110)

Het gevoel van veiligheid is uitgesplitst per identiteit. **Opvallend is dat 71% van de non-binaire personen zich soms of vaak onveilig voelt** (n=10) (zie Figuur 4). 36% van de transgender personen voelt zich soms of vaak onveilig (n=4), 45% voelt zich zelden onveilig (n=5). Onder de ondervraagden lijkt de groep van non-binaire personen zich vaker onveilig te voelen dan de groep van transgender personen.

33% van de bi+-personen (n=15) en 36% van de homoseksuele personen (n=8) voelt zich nooit onveilig in Amersfoort, ten opzichte van 7% van de non-binaire personen (n=1) en 18% van de transgender personen (n=2). Onder de mensen die ondervraagd zijn tijdens de Pride lijken non-binaire en transgender personen zich relatief vaker onveilig te voelen dan cisgender personen.

Figuur 4: Gevoel van veiligheid uitgesplitst per identiteit

2.3. Locaties en oorzaak gevoel van onveiligheid

Het centrum wordt het meest ervaren als een onveilige plek

De mensen die zich soms of vaak onveilig voelen (n=41) noemen de binnenstad het vaakst als plek waar men zich onveilig voelt (n=18). Daarna volgen verschillende wijken (n=10), met name Liendert. Enkele respondenten noemen Schothorst, Schuilenburg en Soesterkwartier als onveilige wijken. Naast het centrum en specifieke wijken merken deelnemers ook het uitgaansgebied (n=6) en het openbaar vervoer en stations (n=5) aan als onveilig. Daarnaast geven meerdere ondervraagden in hun antwoorden aan dat ze zich in de avond en nacht onveilig voelen (n=6). Enkele inwoners voelen zich overal (n=3) en ook thuis (n=1) onveilig. Hieronder volgen enkele illustrerende citaten van respondenten.

“Bij centraal en de plaatsen waar veel dronken mensen komen. Ook de binnenstad.”

“In m'n eigen huis. Ik durf bijvoorbeeld geen vlag op te hangen, echt niet. ‘Doe maar normaal’, weet je wel.”

“In masculiene plekken, café's met voetbalwedstrijden bijvoorbeeld.”

Intimidatie is een grote oorzaak van het gevoel van onveiligheid

Mensen die zich soms of vaak onveilig voelen (n=41) is gevraagd waardoor dat komt. Met name intimidatie (n=30), zoals uitgescholden, nageroepen of nagekeken worden, wordt vaak genoemd als reden voor het gevoel van onveiligheid. Ook dronken mensen of groepen (n=11) worden door meerdere deelnemers gezien als reden voor het onveiligheidsgevoel.

Enkele respondenten benadrukken dat het met name een gevoel is (n=6). Zij hebben het gevoel dat ze zichzelf niet volledig kunnen uiten en dat ze meer zelfvertrouwen nodig hebben. Twee deelnemers voelen zich onveilig omdat ze verhalen van anderen horen over wat je kan overkomen.

“Nare blikken. Niet welkom zijn in de wijk. Het gepraat dat je ontvangt wat homofobisch is.”

“Heel erg nagekeken worden, vooral dat vind ik naar. Maar ook "Lesbi!" roepen bijvoorbeeld.”

“Het is moeilijk te zeggen in hoeverre het in m'n hoofd zit en in hoeverre het echt zo is. Ik uit me nog niet zo heel veel, dat komt ook door het gevoel van veiligheid en misschien meer zelfvertrouwen dat ik moet krijgen.”

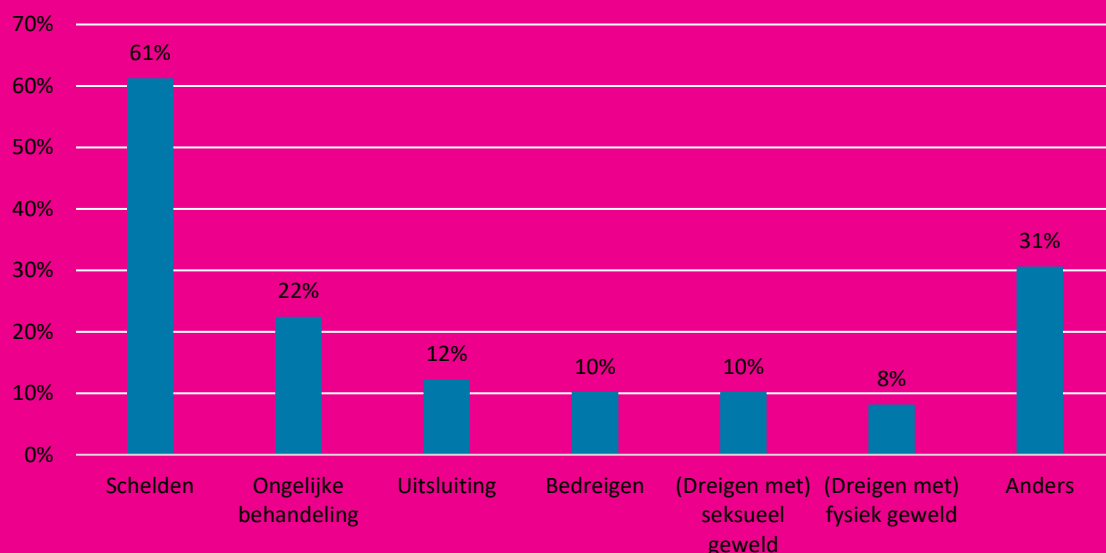
2.4. Discriminatie en geweld

Naast het gevoel van onveiligheid hebben respondenten ook hun ervaringen met discriminatie en geweld in Amersfoort in de afgelopen 12 maanden gedeeld. Het gaat hierbij specifiek om discriminatie of geweld vanwege iemands seksuele oriëntatie of gender(expressie).

55% (n=61) van de deelnemers geeft aan geen discriminatie of geweld te hebben meegemaakt. Van de 45 respondenten die zich identificeren als transgender heeft slechts 36% **geen** discriminatie of geweld heeft meegemaakt. Dit is lager dan andere groepen, zoals 57% van de non-binaire deelnemers of 67% van bi+-personen.

45% (n=49) van de LHBTQIA+-inwoners heeft in het afgelopen jaar wel discriminatie of geweld meegemaakt. Figuur 4 toont welke vormen van discriminatie en geweld respondenten hebben meegemaakt. Deelnemers konden meerdere antwoorden opgeven.

Figuur 4: Vormen van discriminatie en geweld

Bron: Labyrinth Onderzoek & Advies, 2025 (N=49)

Met name schelden wordt vaak genoemd door de ondervraagden (61%) (n=30). 22% van de deelnemers geeft aan wel eens ongelijk behandeld te zijn (n=11). 12% heeft weleens uitsluiting ervaren (n=6), 10% bedreiging (n=5), 10% (dreigen met) seksueel geweld (n=5) en 8% (dreigen met) fysiek geweld (n=4).

Een deel van de respondenten heeft nog andere vormen van discriminatie benoemd (n=13). Deelnemers geven met name aan te worden nageroepen of nagekeken (n=6). Enkele deelnemers benoemen stickers die als haatdragend worden ervaren (n=2). Ook benoemen enkele inwoners dat hun kind gepest wordt of ze bang zijn dat hun kind gepest zal worden omdat diens ouders onderdeel van de regenbooggemeenschap zijn (n=2).

“Er zijn regenboog stickers opgehangen met paraplu's en daarop 'protect our children'. Ik heb zelf ook gewoon een zoon en gezin. Dat voelt wel als een persoonlijke aanval.”

Uiteenlopende ervaringen

Om een kleurrijker beeld te schetsen is aan deelnemers gevraagd of ze iets willen toelichten over hun ervaring. Dit hebben 29 deelnemers gedaan. Er komen een aantal thema's naar voren. Zo vertelden meerdere inwoners over incidenten als ze hand in hand met hun partner lopen (n=5). Daarnaast worden er meerdere voorbeelden van seksuele intimidatie gegeven (n=5). Ook worden mannen (n=5) en jongeren (n=4) meerdere keren aangewezen als verantwoordelijken voor geweld en discriminatie. Enkele deelnemers benoemen de rol van religieuze of onderwijsinstellingen in hun ervaring met discriminatie (n=4).

“Als je hand in hand loopt, dat je helemaal nagestaard wordt, mensen houden je in de gaten. In de club, als we zoenen. Ik voel me net een filmpoppetje, op een echt nare manier.”

“Dat je straat doorloopt en dat er direct naar je gescholden wordt als het laat wordt 's avonds. Overdag zijn er veel mensen dan gebeurt er minder. Voornamelijk mannen doen dit.”

“Hand in hand lopen en dan nageroepen worden. Vanwege die reden lopen we niet meer hand in hand. Ik voelde me angstig.”

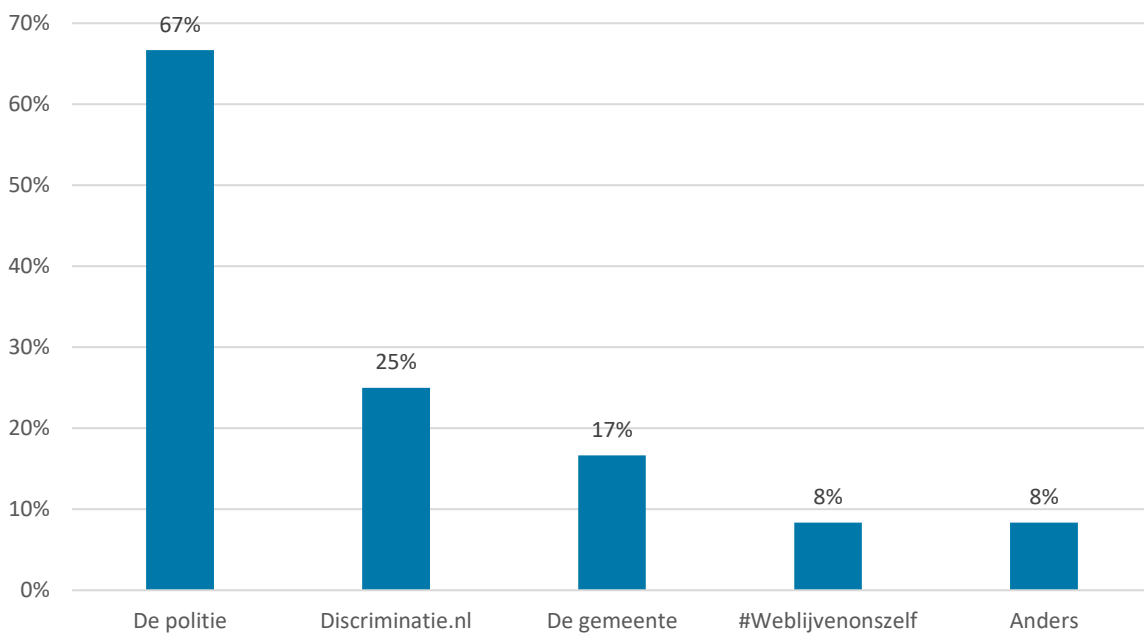

Lage meldingsbereidheid van discriminatie en geweld

Aan de mensen die discriminatie of geweld hebben meegemaakt is gevraagd of zij hier een melding van hebben gemaakt (n=49). **76% van de LHBTQIA+-personen die slachtoffer is geweest van discriminatie of geweld heeft hier geen melding van gemaakt (n=37).**

24% meldt discriminatie of geweld wel (n=12), dit wordt met name bij de politie gedaan (67%) (zie Figuur 5). Geweld en discriminatie worden minder snel gemeld bij laagdrempelige meldpunten, zoals Discriminatie.nl (25%), #Weblijvenonzelf (8%). 17% van de respondenten heeft geweld of discriminatie gemeld bij de gemeente. Eén respondent heeft een open antwoord toegevoegd, maar dit had geen betrekking op waar geweld of discriminatie gemeld is.

Figuur 5: Waar discriminatie en geweld wordt gemeld

Bron: Labyrinth Onderzoek & Advies, 2025 (N=12)

2.5 Opmerkingen over veiligheid en de rol van de gemeente

Tot slot hebben alle deelnemers de mogelijkheid gekregen om hun ervaringen of meningen te delen. Dit hebben 36 deelnemers gedaan. Een aantal respondenten geven aan dat ze zich veilig voelen in Amersfoort en het idee hebben dat ze gelijk worden behandeld (n=11). Daarnaast is een aantal inwoners tevreden over wat de gemeente doet voor de gemeenschap (n=10). Zij vinden het bijvoorbeeld goed dat er een Pride wordt georganiseerd. Tegelijkertijd benoemt een aantal deelnemers dat ze zich niet veilig voelen (n=5) of ze weinig merken van wat de gemeente doet (n=2).

“Ik woon al jaren in Hoogland, en iedereen weet dat ik homo ben en iedereen accepteert me ook. Er komen best veel jongeren naar me toe om te vragen hoe het is om gay te zijn. Ik ben een soort praatpaal.”

“Ik voel me niet serieus genomen door politie en door de gemeente. Bij de gemeente ben ik meerdere keren geweest en hierbij werd gezegd dat het vrijheid van meningsuiting was.”

“Ik wil wel kwijt dat mijn partner en ik eigenlijk altijd hand in hand op straat lopen en dat dat in Amersfoort altijd ook wel goed gaat. Er wordt van alles gezegd over discriminatie maar ik ben ook positief.”

“Ik ben ooit een keer uitgegaan met twee homovrienden, die zoenden en dat werd toen gefilmd. Toen brak er wel ruzie uit. Er was geen geweld, maar het had weinig gescheeld.”

Conclusie

Gevoel van veiligheid in beeld

Uit dit onderzoek komt naar voren dat een meerderheid van 65 deelnemers (59%) van de bevroegde LHBTQIA+-personen in Amersfoort zich nooit of zelden onveilig voelt. Toch voelen 45 deelnemers (41%) zich soms of vaak onveilig in Amersfoort. 49 deelnemers (45%) hebben in de afgelopen twaalf maanden discriminatie of geweld meegemaakt vanwege de seksuele oriëntatie of gender(expressie). Veel leden van de LHBTQIA+-gemeenschap in Amersfoort kunnen dus nog niet volledig zichzelf zijn of veilig over straat.

Verschillende vormen van intimidatie, zoals uitgescholden of nagekeken worden, worden door respondenten het meest genoemd als oorzaak van het onveiligheidsgevoel. Schelden is dan ook de meest voorkomende vorm van discriminatie onder de deelnemers aan dit onderzoek.

Er wordt echter weinig melding gemaakt van discriminatie of geweld. Slechts 24% van de respondenten die discriminatie of geweld heeft ervaren maakt hier een melding van. Dit gebeurt met name bij de politie.

Vervolgonderzoek

Tijdens de Amersfoortse Pride zijn 110 LHBTQIA+-personen uit Amersfoort geïnterviewd. Hoewel deze gesprekken waardevolle inzichten opleveren over het ervaren veiligheidsgevoel binnen de regenbooggemeenschap, is dit aantal niet voldoende om de resultaten representatief te noemen voor de hele gemeenschap.

Ook moet rekening worden gehouden met het moment van afname: de Pre-Pride en Pride zelf. Mensen waren in een goede stemming en waren daarom mogelijk positiever over hun beleving. Ook is het mogelijk dat mensen die zich zeer onveilig voelen hun identiteit niet openlijk uiten en daarom niet naar Pride evenementen gaan. Hun beleving van Amersfoort kon niet worden meegenomen in het onderzoek.

De gemeente is voornemens diepte-interviews af te nemen met een aantal respondenten. Op deze manier worden de resultaten uit dit rapport verder uitgediept. Wij raden de gemeente aan om middels deze diepte-interviews in beeld te brengen wat nodig is om het gevoel van veiligheid en de meldingsbereidheid te vergroten. Ook adviseren we om uitgebreider inzicht te vergaren in de rol van factoren die meerdere keren zijn benoemd, zoals uitgaansgelegenheden, onderwijsinstellingen, gemeente, politie, jongeren en mannen.

Literatuurlijst

Gemeente Amersfoort (2023). Inclusie Agenda Regenboog 2023-2026. Geraadpleegd van <https://www.amersfoort.nl/regenboogstad-amersfoort#regenboogagenda-12784>

Dit onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van
Gemeente Amersfoort

